

Asia: VN/24081/2023-OM-49

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi varmuusvankeuden käyttöön otosta ja elinkautisvankien vapauttamismenettelyn kehittämisestä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen syyttäjäyhdistys pitää ehdotettua lakimuutosta kannatettavana.

Sen lisäksi SSY kiinnittää huomioita seuraaviin seikkoihin.

Hallituksen esityksen luonnoksessa on tuotu esiin, että resurssien vähäisyyden vuoksi riskiarvioiden tekeminen Vankiterveydenhuollon yksikön Psykiatrisessa vankisairaалassa on ruuhkautunut elinkautisvankien vapauttamismenettelyn yhteydessä. Voitaisiinko resursseja säästää niin, että aina ei olisi pakko tehdä uutta arvioita joka vuosi? Jos arvioissa päädytään tulokseen, että todennäköisesti elinkautisvankin tai varmuusvankin tilanne ei tule oleellisesti muuttumaan ainakaan seuraavaan vuoden aikana, uutta käsittelyä ei ole perusteltua järjestää ainakaan seuraavana vuonna. Mahdollisesti voitaisiin arvioida tätä pidempikin aika, jonka jälkeen uusi arvio voisi olla perusteltua tehdä. Tällaiselle ajalle olisi tietysti lain määräämä enimmäisaika. Tällainen menettely koskisi harvoja vankeja, esimerkiksi psykopaateiksi todettuja. Tällöin resursseja olisi mahdollista kohdistaa niihin vankeihin, joilla olisi tosiasiallinen mahdollisuus vapautua uuden riskiarvion perusteella.

Rikosrekisterimerkinnot tyhjenevät, jos viiden vuoden aikana henkilö ei syyllisty uusiin rikoksiin, tai häntä ei tuomita. Niinpä kun elinkautisvanki – tai muu pitkän vankeustuomion suorittanut vanki – vapautuu, hän ei läheskään aina ole syyllistynyt uusiin rikoksiin vankeutensa aikana, ja merkinnot hänen rikosrekisteristään poistuvat. Vapautumisensa jälkeen tällainen entinen elinkautisvanki voi olla ensikertalainen, jos hän syyllistyy uuteen rikokseen. Tämä ei ehkä ole kohtuullista. SSY kehottaakin harkitsemaan, voisiko vapautunut elinkautisvanki saada ensikertalaisuuden vasta, kun hän ei koeaikana syyllisty uuteen rikokseen.

Mäkelä Mika
Suomen syyttäjäyhdistys ry